

MURAKÖZ

Szerkesztési iroda: Főter, Szt. Ferenciek háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ILMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. Csáktornya székely „Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet”, a Perlakon székely „Alsó-muraközi lakarekpenztár” és „Önszegélyző szövetkezet” s a Stridon székely muraköz-hegyvidéki közművelődési „Önképzőkör” hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések meg előfizetnek: Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Danbe G. L. és társai és Herndl. Brannben: Stern M.

Nyiltter petitsora 10 kr.

A tanév végén.

Országszerte s vidékünkön, Muraközben is a közel mult napokban folyt le az iskolai aratás. A sarlónak, a kaszának volt dolga az ész mezején; hullott a termés talpraesett feleletek képében az arató elé; ő is, meg a gazda is meg van a maga részével elégedve. Az aratás vidékünkön jól ütött ki, jó termésünk volt, így érkeznek be a jelentések vidékünk minden pontjáról.

A jó aratásnak első feltétele a jó szántás, vetés, a földnek becsületes megmunkálása és a termő magnak jó megválasztása. A tanügy szerény, de valóban serény munkái 10 hónapon keresztül készítették az alkalmas ágyat, amelybe az ismeretek jó magvát ültették; gyomlálták a gatz a konkolyt, hogy tiszta kéve alakban mutassák be a csemetét gazdájának: a szülőnek, az országnak.

A község, a megye és az ország szeme a tanév végén az iskolákon, az ifju nemzedéken, a haza reményein csüng, nekünk is kötelességünk tehát a tanév végét s az eredményt a beérkezett jelentések alapján részint itt, részint lapunk más helyén az eredményt bemutatnunk.

Megyénk népoktatásának első tanintézte a tanítóképzede m. hó 18-án fejezte be az évet s bocsátotta ki növendékeit. A Zrinyi-vár kápolnájában szt.-mise tartatot s a képezede egyik termében Samu József igazgató, mint a jó atya jó gyermekeihez, akiket az életbe bocsát ki, mondott tanulságos beszédet. A képezítő vizsgálatok eredménye m. hó 22-én hirdettetett ki. Fáradszóra buzdalmu kir. tanfelügyelőnk, Dr. Ruzsicska Kálmán a képezítő tanítókhöz a tanítói hivatásról megható remek beszédet mondott. Kevesen voltak jelen, akik szavait hallották, de mély nyomokat hagytak azok minden jelenlevő: az ifju tanítók, tanárai és az igazgatótanács tagjai lelkében. Samu igazgató felett tanfelügyelő úr beszédére s kérte őt, hogy az intézetből kikerült tanítókat vegye át a tanárikartól s folytassa kint az életben azok nevelését, vezetését.

Csáktornya m. hó 25-én ünnepi szint öltött. A város tanintézeteinek évszázó ünnepélye volt. Az iskolákon zászlók lobogtak, a tanulók, a szülők, a tanügybarátok serege ünnepi ruhában hemzsegett s résztvett a hitközség templomában megtartott Te Deum-on s az iskolában rendezett ünnepélyen. A templomban a polgári iskola tanulói teljes precizitással énekeltek.

A mise végeztével az elemi néptanoda tanuló serege számtalan szülő s tanügybarát kíséretében a községi néptanodába ment, hol az ünnepély a Hymnus eléneklésével vette kezdetét. Ezután a gyermekekhez beszélt Jeney G. igazgató megemlékezvén Molnár Elek iskolafelügyelőnek a tanév elején mondott szép és buzdító szavaira és az azokból kifolyó következményekre. A beszéd után kiosztatták a jutalmak, jutalomban részesült 43 növendék. Az ünnepély if. Szeiverth Antal iskolaszéki tagnak meleg szavakban kifejezett köszönetével fejeztett be.

Ezután tartotta a helybeli polgári iskola évszázó ünnepélyét az intézeti rajzteremben a közönség (kivált hölgyek) élénk részvéte mellett. Lefolyását

im a következőkben közöljük: Énekeltek az ifjuság Alszevgy Alajos ur vezénylete mellett; utána következtek szavallatok. Majcen I. oszt. tanuló elszavallta Vajda Péter „A csalogány” című idyllét, Fejér Jenő és Czirkóvics Pál IV. oszt. tanulók előadtak egy párbeszédet „A lutri-ról”, Bellosics Károly VI. oszt. tanuló Deák Ferencz parlamenti beszédjét „A lengyelek ügyében” adta elő. Pihenőül ismét énekszó következett, rá Pálya Mihály igazgató a hivatalos részt ismertette, általában jó eredményt constatálva. Elismeréssel említjük lelkes beszédjének azon kiemelkedő részét, melyben a szülőkhöz fordult. Jutalmat nyert 13 tanuló. Befejezte az ifjusági énekkara. Ezzel egyszersmind az ifjusági „Zrinyi-önképzőkör” ez idei működése is befejezést nyert.

Ugy a szóbeli és énekelőadásokról, valamint az egész ünnepély lefolyásáról általában csakis a dicséret hangján szólhatunk és mi ezek után hiszszük, hogy ezen intézet a közönség részéről a legnagyobb méltánlyásra tarthat igényt.

A perlaki áll. népiskolában f. hó 23—24-én tartattak meg az évi záróvizsgák az áll. gondnokság és szép számú vendégek élénk részvéte mellett. Ezen alkalommal ismét bebizonyított az állami iskolai intézmény elterelőség, s az, hogy az állami iskola vidékünk magyarosításának majdnem az egyedüli nélkülözhetetlen eszköze. A jelen voltak s ugy szinte a vizsga folyamán megjelent kir. tanfelügyelő ur is, bámulattal és meglepetéssel hallgatták és tapasztalták a felmutatott gyönyörű eredményt; de ami még szebb és még magasztosabb, hogy ezen iskola kivétel nélkül nem magyar anyanyelvű növendékei teljesen tisztas s hibátlan tözs-gyökeres magyaros kifejezésekben gazdag magyar beszédben adták elő az általuk betanultakat. A szép eredmény a jelenvoltak teljes meglegedése s különösen tek. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő ur meleghangú beszéde által fényesen megdicsérelte mesterét, a perlaki áll. iskola derék tanítói karát és annak érdemes igazgatóját; de mint a kir. tanfelügyelő ur is szavaiban mondá: szép és nem csekély érdeme van tek. Kostyál Ferencz ministeri iskola látogató ur- és az állami iskolai gondnokságnak az általuk tanusított ügybuzgó támogatás folytán s az összhangzatos működés által.

Ezen szép eredményt látva, önkénytelen arra gondolni, jut az ember, ha sikerülne Muraköz valamennyi községében állami iskolát állítani s azokat megfelelő szellemi és anyagi erővel ellátni; vagy csak ezt a nem állami iskolával bíró községekben is állami segélyvel lehető rövid időn keresztül vinni, akkor Muraköz jóra való szelid népe rövid másfél évtized alatt, édes anyanyelvének bántatlanságával, kivétel nélkül beszélne a reá nézve oly nélkülözhetlenné és szükségessé vált magyar nyelvet.

Adja Isten, hogy ez elérhető legyen. — (K.)

*) Lásd lapunk más helyén.

ÜSARNOK.

A lapsinai várrom.

Irta: KOVÁTS GYULA.

(Folytatás.)

Amint eképp töprenkedék, minden oldalról a vár északi fokára látja gyülekezni a vendégeket, tehát ő is arra irányozá lépteit. De alig vegyült a tömeg közé, felemelkedik Gróf Zrinyi György s eképpen intézé hozzá szavait: „Kedves és hű vezérem Malikóczy Miklós! te már számtalan alkalommal adtad tanujelét irántami ragaszkodásod és hűségédnek, elégszer megmutattad vitézséged, midőn velem együtt a csaták dühében forgódtál s csak a közel mult vigalmamban is a lovagjatek pályadíját nyerted el; fogadd tehát tőlem — legjobb barátodtól-e várat emlétkben, melyhez megfelelő birtokot is nyerhetés Gradiácsák körül oly terjedelemben, amely távo nyira e buzogányt elhajtandod.

Ezzel melegen kezelt szorított a teljesen elfoglalt Malikóczyval s büszke önérettel vegyült a vendégek közé, kik dicsérettel halmozták el a nemes férfit.

A jelenet alatt, gyönyörű két szempillant ragyogott a meghatótság könnye, hogy kién? . . . és miért? . . . mindnyájan tudhatjuk, ha nem irom is ide.

Ezalatt Malikóczy felcsudott hirtelen meglepetéséből, melyen meghajlott a nemes gróf előtt s a bástya ormára lépett. Ismeretes volt hatalmas karereje, sok török tar koponyáján izmosodott az azzá, akik ismerék, nem kételkedtek a buzogányhajítás sikerén. De sokan voltak olyanok, kik irigy szemmel nézték a gladiatort, többen, kik biztaták, hogy csak jó messzire; míg némelyek a bal sikertől félték. Malikóczy csak egy tekintetet cserélt a könyvtől ragyogó szemekkel s erre megforgatta a remekművű buzogányt, egyet kettőt lobbant vele, azután óriási erővel hajította tova a levegőbe.

Egy darabig lehetett látni tündöklését, amint röptében a napsugarai játszottak tükör fényével, de később eltűnt a messze ségben, leesen nem látta senki.

Óriási tapsvihar követte az actust, amelynek csillapultával Zrinyi azonnal hiteles tanuk kíséretében udvari apródokat küldött az illető irányban a buzogány felkeresésére. Nem kellett sokat keresniök, mert e helyen nyugodva találták a szép buzogányt, melynek helyére lobogót tűzve azt a várba vitték vissza.

Öröm rivalgás fogadta a vissza érkezőket, kik nyomban egy negyed órányi kört jelleltek ki Gradiácsák körül, mely terület a vár új urát Malikóczy Miklóst illette.

Fényes lakoma követte e szép és megható ünnepet, melyen már az új birtokos Malikóczy vitte a házi gazdai szerepet, ki alig birt örmével, hogy ezze! a második akadály, szegénysége is elgördült boldogsága útjából. Nem is titkolta óhajított vágyát, hanem poharazás közben nyilván megkérte a tyjától szerette Izabella kezét. Az öreg Petróczy uramnak most már semmi ellenvetése se volt a köntendő frigyhez. A szerelmesek öröme határtalan volt. Már előre beleképzeltek magukat a közel jövő édes boldogságába, amikor mint hitve; társak egymással s egymásért fognak a sirigélni. Nem is sejtve, hogy a sors mást jegyzett számukra a végzet könyvébe.

Gyulafy János látván, hogy e fordulat által legkisebb reménye se lehet arra nézve, hogy Izabella kezét megnyerje, főleg Izabella ama nyilatkozata után, hogy szíve rég Malikóczyé s kész vele minden pillanatban oltárhoz lépni — lelet minden hódítási kísérletről s bosszút forralva hagyta el imádoitját, hogy más akadályról gondoskodjék. Ez ördögi terve, amint később meglátandjuk sikerült is.

Míg ezek történtek, az egyszerű áldomástól kevésbé mult, hogy lakodalmi ünnep nem fejlődött, amelyet Gyulafy János bosszu terve húsított meg. Ő ugyanis — a kikoszaroztatás szegényeztetése s szíve sajjgó fájdalma által indítva, amidőn az ejegyzés majdnem teljesen tisztázottat, — azt a kérdést intézé Petróczyhoz, hogy ki fogja majd Izabella kisasszonyt a templomba kísérni?!

A vendégek között sokan voltak, kik nem tudták Gyulafy ezen kérdését mire magyarázni, de többen rögtön utána tették, hogy mindnyájan egy Istent imádnak. Ekkor ocsudott fel Petróczy is, hogy hová célzott Gyulafy előbbi kérdésével, mert Malikóczy protestáns vallású volt; ami akkor nagy bűn volt a katolikusok szemében, hisz egész Magyarország ez ellen reformatio jármá alatt nyögött. Ki is nyilatkoztatta, hogy erről tudomása nem volt s ilyen körülmények között semmi esetre sem egyezik a tervezett házasságra.

Gyulafy János csélját érte, de rögtön odább is állott; mert mikor Malikóczy feleszmét kinos meglepetéséből s számadára kereste, már csak hült helye volt Gradiácsák várában.

A dolog e gyors és nem várt fordulata, mindenkit lehangozt. Az ebből még vig vendégsereg, mintha gyors ravatalt állna körül oly hallgató lón. Kiki haza készülődött. Petróczy is indulásra szólította családját. Szegény Malikóczy! majd a szíve szakadt meg e váratlan fordulat által. Nem birt szóhoz jutni, aikai remegtek, kezeit görcsösen ökibe szorítá, közel volt a megőrüléshez. Nem tudott megbarátkozni a gondolattal, hogy e nap szerzett boldogságát, e nap le is rontsa.

Izabellának hasonló érzelmek dultak forrón szerető szívében. Érezte, hogy ez óriási fájdalmat elviselni s tud élni nem bírja soha! Gyorsan határozott! hisz mit ér az élete Malikóczy nélkül, kit elfeledni ugy se tud. Szívélyesen elbucszott a jelen voltaktól s mintha a csillagok szemlézéséből akarna irt meríteni fájdalmára, a vár egy kiálló bástyájára lépett s minden szó nélkül, elszántan vetette magát a búsze Gradiácsák lábaihoz.

Akik szemtanúi voltak e jelenetnek, örült sebességgel rohantak a völgybe alá, de fájdalom az imént még teljes virágokban lévő fiatal szűz helyett, csak egy össze roncolt tetemet emelhetek fel s nyujthattak át a megérkező zsarnok apának, ki leánya boldogsága helyett, annak halálát okozta.

Szegény Malikóczy! fájdalommal ezel is nagyobbodott. Kinjait leírni lehetetlen! Görcsös zokogással borult a kedves ideál roncolt tetemére, csak annyit mondhatott: „Szeretett Izám! Minden szív elérkezé nyúlt, minden szem könnyezett.

(Vége köv.)

A lutri.

(Péter gazda és felesége Anna.)

Anna. — Ejnye! milyen szerencsés ez a mi Pál szomszédunk!

Péter. — Nos talán jó áron adta el a gabnáját?

A. — Dehogy adta! Ezer forintot nyert a lutrin. Gondold csak: ezer forintot!!

P. — Annál jobb, legalább rendbe szedheti most a rongyos házát. Biz ráér!

A. — De hát mégis furcsa dolog az, hogy mindig csak holmi szedett-velet embert ér a szerencse a jóra való, becsületes ember üres kézzel marad.

P. — No még milyen szerencse! Talán meg is irigyeléd tőle?

A. — Dehogy is irigyelem, hanem azért mégis csak igaz, hogy boldonra száll a füst. Lám, mi soh'sem nyerünk!

P. — Már hogy is nyerhetnénk, mikor nem rakunk a lutriba?

A. — Ép' az a baj édes férjem-uram! Rég mondom én: rakjunk már egyszer mi is a lutriba!

P. — No persze! hogy mi is koldusbotra jussunk, mint a komám. Aztán még mit is ér az olyan nyeremény, a mire elebb jól rá kell fizetni?

A. — De látod, mégis nagy öröm ám az, mikor az ember ter nőt csinál.

P. — Hordja el a kánya azt az örömet: évszámra lesni a számokat, aztán meg egy sem jön ki. Mindig is szánavozó szívvel néztem a kománkat. Föl sem ér az ezer forint avval a sok bosszúsággal, a mivel az ilyen dolog jár; de elég se lesz a terno arra, hogy a rozant vityillójt összetakolja, réjtét-földjét a gatzól megisztítsa zörgős csontu tehenkét talpra segítse, no meg — az adósságát is kifizesse. Soh'se is kellett nekem az ilyen szerencse!

A. — De lásd, mi nyerhetnék ám, még mielőtt valami sokat vesztettünk volna.
 P. — Biz az megeshetnék; csak hogy ki a jó arról, hogy egyáltalán is nyerjünk valamit? Semmi áldás nincs azon, a mihez az ember amugy könnyű szerrel jut. — No, de azért mégis csak szeretném tudni, hogy mihez fog a mi Pál szomszédunk avval az ő tengernyi pénzével?
 A. — Oh, ez ma estére nagy lakomát esap; meg is látva már minden ismerőst. Lesz ott dinom-dánom országgrázó. — Igaz! majd kiesőppent volna az eszemből. Bennünket is meghívott ám! Bizony!
 P. — Vájjék kedves egészségére! Hanem ez az egy bizonyos: ily módon mihamar nyakára hág majd minden ingó-bingó vagyonykájának s beállhat pócésés koldusnak. Már én csak azt mondom: „Eből gyűlt, eből költ!”
 A német eredeti után szabadon átdolgozta a polg. iskola IV. osztálya.

Különfélék.

— Lapunk t. előfizetőit a második felév kezdetével tisztelettel kérjük, miszerint sziveskedjenek az előfizetési hátralékokat mielőbb megküldeni és az előfizetést megújítani, mert a gyéren befolyó előfizetési díjak távolról sem fedezik ama előállítási stb. költségeket, amelyekbe immár tetemesen megnagyobbított kétnyelvű lapunk fenntartása kerül.

Azon t. előfizetőinket pedig, kik lapunkat tovább tartani nem szándékoznak, — kérjük a közelebbi számot felbontatlanul visszaküldeni.

Tisztelettel

„Muraköz” kiadóhivatala.

— A csáktornya-zágrabi vasútrészvénytársaság m. hó 29-én délután 5 órakor tartotta meg az országos köz-

ponti takarékpénztár helyiségében rendezett közgyűlést Josipovich Imre elnöke alatt. Jelen volt 9 részvényes, 748 részvényessel és 758 szavazattal. Az előterjesztett jelentés szerint a múlt évi tiszta nyereség 5044 frt 76 kr-ra, melyet a közgyűlés határozata alapján az új számlára írják át. A közgyűlés megadván az igazgatóság- és a felügyelő bizottságnak a felmentvényt, több nagy-részvényes indítványára az igazgatók számát 7-ről 8-ra emelte, Kónyi Manótt választván meg nyolczadik igazgatónak Felügyelőbizottsági tagokul ismét Bischitz Lajos, Fenyvessy Adolf, Kilyényi Béla és Székely Ferenc választván meg, a közgyűlés véget ért.

— A periaiki városi m. kir. áll. elemi fiu- és leányiskola értesítőjét az 1886/7. tanévről Tóth Sándor igazg. tanító közli. A tantesület 9 tagot számlált. Köztük 3 tanítónő. Az intézet állott 5 fiu- és 5 leányosztályból. A tanulók száma a tanév közben 535 volt, az év végén maradt 480; vallásra nézve volt 513 róm. kath. és 22 izr. Az intézetnek van faiskolája, 4550 drb. csemetével; kezelője Tóth Sándor igazg. tanító. Az állam 98 tanulóit könyvvel segélyezett, a szegény tanulókat segélyző-egylet pedig, amely valódi jötevője ez iskolának, a jelfolyt évben 47 fiut és 52 leány tanulót ruházott fel. A jövő tanévben a VI. osztályok is fel lesznek állítva. A beiratás szept. 1-én s a tanév 3-án kezdődik.

— Beküldetett a csáktornya áll. segélyezett közs. nyilvános polg. fiu-iskola 15. értesítője az 1886/7. isk. évről. Szerkeszté: Pálya Mihály igazgató. Az intézet tantesülete a hitoktatókkal együtt 11 tagból állott. Az I. osztályba járt 32-, a II. ba 23-, a III. ba 11-, a IV. be 9-, az V. be 2-, a VI. ba 3 tanuló; beiratkozott összesen 80, a tanév végén maradt 68 tanuló. Vallásra nézve volt róm. kath. 64, mőzes vall. 12, evang. 4. A következő osztályba

felléphet 54-, javító vizsgálatra utaztatatik 7 tanuló. Az intézetnek volt új-sági Zrinyi-önképzőkőre, amely a lefolyt évben 23 gyűlést tartott, tárgyalva és szavalva lett 210 költemény. A kört Greskovits János tanár vezette. A beiratások a jövő évre aug. 31-én kezdődnek, a tanév szept. 3-án nyitattik meg.

— Belefult a Murába a kottori-domborui uton lévő malom mellett m. hó 25-én délután. Németh István nevű 26 éves szepetneki távirtdai munkás. A szerencsétlen felhe állapotban fürdeni ment s valószínűleg a talatús okozta rőktőni halálát. A hullát azonnal kihozták s A-Domborun m. hó 27-én eltemették.

— Kottoriban június 30-án 1/2 óra-kor délután, Kovács József házánál tűz ütött ki, leégett nevezett tulajdonos lakóháza, pajtája és istállója, — mely utóbbiban egy, egy éves borju égett meg, ez épületek részben biztosítva voltak, — továbbá Horváth Bálint pajtája és istállója. Az idő teljesen szélesedése volt, csak ennek tulajdonítható, hogy az összecsendült néptömeg ily relative kevés kár után, határt szabott a megszábadult clemnek, — egy kis ártatlan zephír s az egész községrezének, mely többnyire fonott épületeket tartalmaz, vége van. Kérdezem; hol marad a tavaly oly nagy garral megalkotott — illetve ez idő óta alakulóban lévő tűzoltó-egylet? — Vagy talán még most sem tanultunk eleget egy ily egylet hasznos voltáról — (Lev.)

— A csáktornyai közs. elemi néptanoda értesítőjét az 1886—87. tanévről, XVIII. évf. közli: Jeney Gusztáv igazgató. Az intézetben működött a hitoktatókkal együtt 11 tanító, köztük 2 tanítónő. Iskolába járt 456 tanuló, még pedig 220 fiu és 936 leány. Vallásra nézve 356 róm. kath., 24 izr. és 6 ágostai. Az iparisméltóiskolába járt 102 tanuló. Az iskolai könyvtár s a

tanészköz gyűjtemény tetemesen szaporodott. Az iskolának számos jötevője volt a múlt évben is. A többi között a növénylet, asztaltársaságok és egyesek számos gyermek ruhátak fel. Az értesítő a közs. f. iskoláról is jelentőst tesz. Az jövő tanév szept. 1-én veendő kezdetét.

— Gyászír. Csury Ilona okl. tanítónő m. hó 18-án A.-Kraljeveczen, özv. anyjánál hosszú szenvedés után jobb létre szenderült. Béke porain!

— Megfuladt a cseresznyemagtól m. hó 30-án egy 7 éves podtureni iskolásgyermek, amidőn az iskolából hazament. A szerencsétlen mohón evett cseresznyét s a légszűrésében a mag megakadt. Segély hiányában azonnal meghalt.

— A talált pénz. A m. hó 30-iki csáktornyai vásáron egy szent-leonárdi (stajeroszági) földművelő egy imádságos könyvet s benne 200 frtot vett el. A könyvet tartalmával együtt Dervarits Józsefné csáktornyai iparos felesége találta meg, aki azt a szolgabírói hivatalba vitte, ahol a törvényes jutalom (10%) azonnal kiadott neki. A károsult harmad nap múlva jött pénzt keresni s képzelt 5 öröme, amidőn a megtaláló becsületessége folytán, pénzéhez jutott.

— Lapunk m. számában a csáktornyai zenekar szervezése céljaira adakozók névsorában Novák Rezső név helyett Wollák Rezső olvasandó, amit ezennel kiigazítunk.

— A ló korának meghatározása a nyolczadik éven felül. A ónak nyolcz éves korában alsó szemhéjja felső szemlén egy ránc képződik s ezután minden évben egy új ránc járul hozzá. E ráncok számáról tehát meg lehetne határozni, mennyivel haladta felül a ló nyolczadik életévét. Mivel eddig valóban nehéz volt a ló korának meghatározása s azon külső jelenségeket, melyekről következtetést lehetne vonni, gyakran meghamisítják: a telhozott észlelet, ha ugyan igaznak bizonyul, a lóismerőknek teljes figyelmét érdemli meg.

— A szerk. üzenetek, az idegenek névsora és a menetrend az utolsó oldalon van.

Urednička pisarna:
 Glavni pijac, fraterska hiža, lévo na kon-dignaciji. — S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Sve pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margital Jožefa urednika vu Čakovec.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
 Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva” vu Čakovcu, — „Doljno-Medjimurske šparkasse” i „Podpomagajućega društva” vu Prlogu, — „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva” vu Strigovi.

Izlazi svaki tijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Izdateljstvo: Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju
Predplatna cna je:
 Na celo leto 4 frt
 Na pol leta 2 „
 Na četvert leta 1 „
 Pojedini broji koštaju 10 kr.
 Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Orsačka vlada, sustav orsaga.

Vu svakom društvu mora biti nekakovo vrhovno zapovedništvo, koje vu obitelji roditelji, vu občini občinski poglavari izvršavaju. To je najbolje potrebo vu najvećem društvu, naime vu orsagu. Vu orsagu mora biti takova vlast, koja za svakoga človeka i svakoga domorođca potrebne zakone stvori, koja celoga orsaga ravna, pobrini se za obrambu orsaga proti vunjiskim neprijatelom, na domaći mir i red pazi med ljudi postavše pre pirke izjednači i t. d. Ova vlast zove se orsačka vlada ili korman.

Orsačka vlada deli se na tri strane, a) zakonodavstvo, kojega je dužnost za ravnanje orsaga svakojačke naredbe vun dati; zatim napravi zakone, koji pokažuju i odredjuju, kak se mora narod proti vladi i jeden domorođec proti drugomu ponašati. b.) Vlada ili izvršujuća vlast, koja orsačke posle vodi, izvršava zakone, i sve učini, kaj je potrebno, da orsački posli vu redu budeju, i kaj je potrebno, k dobrotanju naroda, c) delenje pravice to sudstvo, kojemu je dužnost svakomu svoje pravo i istinitost pridržati, i ako gdo pravicu oskvrni, onoga kaštiguje.

Pod orsačkom vladom razumevamo ono, da vu čem se sastoji najvećša vlast vu orsagu, gdo je vrhovna glava vu orsagu, i kakovu vlast ima nad orsagom. Vu ovim pogledu ima više vrsti orsačke vlade, imenito:

1. Samovlada (monarchia) ako je vrhovna vlast vu rukah samo jedne osobe, koju osobu mi zovemo vladar. Svaki vladar ima opet proti veličini proti znamenitosti svojega orsaga drugačkoga naziva. Ovi nazivi su: Cesar, kralj, herceg. Samovlada ima

opet dve vrsti; a) neodvisna samovlada (absolut monarchia), ako vladar neodvisno, čisto po svojoj volji gospoduje nad orsagom. Dakle on sam po svojoj volji dela zakone, imenuje vladinske činovnike, koji su samo njemu dužni odgovornost. Takove neodvisne samovlade su vu Europi samo dve, naime Turska i Ruska. b.) odvisna ili konstitucionalna samovlada, vu kojoj je vrhovna vlast podelena med narodom i vladarom tak, da zakone delaju od naroda zebрани zastupniki ili ablegati, a vladar zakone samo potvrdi; orsaga kormaniju činovniki, koje vladar imenuje, ali zastupniki naroda podjednomo paziju na nje, i ako krivo delaju, onda je zastupniki na odgovornost pozoveju. Takovu vladu ima najveć vu europejskih orsagov, i takova odvisna samovlada je i vu našim Magjarskim orsagu.

2. Aristokratčka je vlada onda, ako je vrhovna vlast vu rukah jednoga osobitoga razreda naroda, na primer, ako plemenitaši gospoduju nad orsagom.

3. Republika zove se ona vlada i onaj način vlade, po kojem je cela vlast vu rukah naroda. Ovdí daklem ne vlada jedna osoba ili samo koj razred naroda, nego ves narod, i zato se to zove pučka vlada (demokracija). Ovdí narod donáša zakone; orsački činovniki tak moraju delati, kak njim puk zapoveda, i svi orsački posli obavljaju se po volji puka. Ali i vu respubliki more biti jeden, i vu sadašnjem vremenu je tak, da si puk zebere na stano vito vreme predsednika. Ovomu predsedniku dopustiju da vu nekojih poslih on vlada, ali je dužen od svojega postupanja računati položiti. On nesme svoju vlast na dalje razprestreti, kak je to njemu do-

pušćeno. Takovu vladu ima Francuzka Švajcarska, i amerikanske Sjedinjene države (Union)

Iz povesti magjarske.

Sveti Ladislav (1077-1095.)

Sveti Ladislav nije samo vu telu bil za celu glavu vekši od svakoga človeka vu orsagu, nego je i duševno na tak visokom stupnju bil, da je bil kiné i gizdosd magjarskoga tronuša.

Istina, da ga je narod neizmerno ljubil i samo iz velike ljubavi podigel na tronuš, ali zato je Ladislav itak bolje ljubil pravicu i nije štel bantuvati juša kralja Šalamona. Zato nije niti tak dugo miruval, dok goder se nije s Šalamonom pomiril. Šalamon je previdel, da narod neizmerno ljubi Ladislava, zato je odstupil od tronuša, samo je prosil, da si kraljevskoga naslova slobodno pridrži, i da bi mu dali tutiko dohodka, s kojim bi on mogel lepo i vugodno živeti. To je dobil.

Ladislav se je zatim na želju naroda, dal okoruniti.

Ali nemirni Šalamon pričel je opet kuhati, i već je nakanil kralja Ladislava vmoriti. Zato su Šalamona vlovili i vu Višegradu vu rest zaprlí. Za jedno leto, to jest 1083. leta su Štefana prvog magjarskoga kralja i sina mu Imru med svetce vraćunali, pak buduće je to velika svetkovina bila med magjarskim narodom, zato je Ladislav Šalamona vun pustil iz rešta.

Šalamon je vezda Kutesk zvanoga kunszkoga vojvodu nagovoril, da bi na Magjare išel, ali Kutesk se je zežgal. Ladislav mu je potukel vojske, i on je s sramom moral ođiti iz Magjarskoga orsaga.

Šalamona je dušnospoznanje jako mučilo, ođišel je nekam, i potlam ga već nigdo nije videl (Nekoje knige veliju, da je vu Dalmaciji polek Pola zvanoga varaša vu šumi kakti pustinjak živel i da je tam i vumrl.)

Ladislav je zatim vu miru kraljuval. Buduć se je za vremena bratinskih taborov narod jako pokvaril, i ničije blago nije bilo vu sigurnosti, zato je Ladislav oštre i jako dobre zakone vun dal.

Na orsačkim spravišću su odlučili, da ako koga vloviju, koj je deset penezov vkral, ali je on plemenitaš, ali ne plemenitaš, na smrt bude odsudjen; porušene cirkve zapovedal je Ladislav nazad zaidati; v nedelju i svetek nije bilo već smeti delati, vadasti ili tržiti, a vu cirkvu moral je svaki človek iti

Ladislavova dika je i to, da je on Horvatsku k Magjarskoj priklopil. Zvonimir horvatski kralj, koj je imel Ladislavovu sestru Jelenu za ženu, je vumrl, a horvati se nisu štelí Jelenu pokoravati. Jelena prosila je dakle svojega brata Ladislava za pomoć. Ladislav išel je s vojskom vu Horvatsku, akoprem su ga i Horvati sami s radostjum dočekali, i za svojega kralja okoronili. Zatim vtemeljil je Ladislav vu Zagreb u biškupiju, i nju pod Magjarsku svetu občinsku vrhovnu vlast podvrgel. Potukel je nemirne Kune, i koje je vlovil, nje je vu Jász-ságu nastanil.

Vezda je već po celoj Europi bil glas, da kakvoga vitezkoga i mudroga kralja imaju Magjari. Kršćanski vladari složili su se opet, da budu poveli križarske vojske za zadobljenje onoga mesta, gde je naš zveličitelj živel i vumrl, na celo ovih vojskah izebrali su

Ladislava. Ladislav je s velikim veseljem poprijel ovu čast, ali nije mogel voditi vojske u svetu zemlju, ar je 1095. leta naglo vumrl.

Magjarski narod je tri leta tuguval za vrednim kraljom, koj je pravi kip i pelda svim kraljom.

Deždj, sneg i tuča.

Narav najlepšu priliku pruža človeku spoznati svemogućnost božansku, čudnoviti naravski pojavi su najveća svedočanstva njegove zmožnosti. Glasoviti naš mudrac baron Jožef Eötvös veli: „Najbliže stoji Bogu onaj človek, koj se vuči narav poznati.“ Koj s pazljivošću sprema narav, on najpre spozna čudotvornu ruku božansku a po ovom spoznanju najbolje se navči spoznati i postupati Boga Stvoritelja.

Jeden od najjednostavnijih naravskih pojavov je deždj. Deždj dohadja k nam iz oblakov u slici kapljicah, to svi znamo, moremo onda zaključiti, da su oblaki mokri t. j. vodena telesa. A kak da voda tam gori dojde? Znamo, da se mokra telesa na zemlji u maloj toplini izsuše; mlake, kolom je i jarki, koje je deždj s vodom napunil, za nekoliko toplih danov nestanu. Tomu je zrok to, da se na zemlji nalazeća voda po toplini izhlapljuje, t. j. pretvarja se u male mehurčke, koji budući su ležeši od zraka, zdižu se u visinu. Postimo malo vode u plitvoj posudi na suncu, opazili budemo, da je za par dnevo ne bude tam. Ona se je izhlapila, kak se drugač veli, posušila.

Ovo izhlapljivanje ili izparivanje moremo s očmi opaziti, kada v loncu vodu topimo pri ogoju. Čim se od ognja voda bolje zreguje, tim se više pare napravi i mi moremo opaziti, kak se iz lonca para zdiže u formi dima. Ako suhi pokrov (riglu) nad loncom držimo, videli budemo, da je pokrov pun rosi spodobnim kapljicama; mehurčki napne dižući (izparujući) se u vis zadržali, su se na mrlom pokrovu i sgusnuli se. Isto to opazimo u zimi, kada se iz tople sobe izlazeći hlap na mrlze oblake (na šajbe) prime, kaj mi velimo, da se oblok poti. Na ovaj način nastane i megla.

Iz zemlje izparuje se voda, mali ovi parni mehurčki zdižu se u vis, a kada jih je neizmerno mnogo, to nam se čini, kak da bi zrak pun bil s dimom; ako napokon po tak gustom zraku duže idemo, te nam budu mustači lasi i oprava mokra.

Megla ili opadne na zemlju ili se zdiže u zrak. U visinu se oni mali mehurčki, koji sačinjavaju meglu, zgusneju a tak sgusnjena megla zove se onda oblak. Oblak po zraku sim tam križa, kud ga veter goni. Napokon, kada su se mehurčki u oblaku tak zgusnuli, da jih zbog njihove težine zrak zadržati nemore, onda se u formi manjih ili većih kapljicah na zemlju spuščaju, a to zovemo deždj. Ako se mehurčki nisu u jako velike kapljice sgusnuli, onda padaju na zemlju u formi rosice, ako su se pak u veće kapljice pretvorili, te onda pada lejavica. Negda se kapljice ove tak zgusneju skupa, da na zemlju padaju, kak da bi iz čebra zlevalo, to se onda zove rezdrapljenje oblaka, t. j. oblak se je rezdrapil. Višekrat deždj curi mnogo dnevo neprestano, to pak zovemo orsački (dugotrajni) deždj.

Na kakovu je hasen zračni ili naravski taj pojav, koga deždj zovemo, moremo se najbolje osvedočiti, ako potlam dugotrajneše suše nase setve deždj omoči. Onda vidimo, kak se je u polju i na vrtu sve na novo življenje prebudilo. Pred deždjom sve stvarice, cvetje i druge biline žalostno su listje svoje k zemlji prigibale, a potlam ovoga podignulo se je sve u vis i veselo rasti počelo.

Prez deždja niti ljudstvo, niti živine životi, niti biline rasti nebi mogle. Ima ipak na zemlji takovih pokrajinah, gde nigdar deždja nema, gde je zemlja i morje s vekovečnim snegom i ledom pokriva i zamrznjena, gde ne živi niti živina, niti neraste nikakva bilina. Ovi kraji zemlje zovemo se serna i južna stošerina (poli.)

Ako u visini naglo zavlada zima, t. j. pređi, nego se s g u s n u t i moreju

pare i megle, onda iz tih hlápov (parah) nepostanu kapljice, nego se naglo stisneju u snežne pahuljice. Snežne pahuljke su anda smrznjeni hlapi, koji se nisu vtegnuli sgusnuti u kaplje, nego su se kak megljeni mehurčki pomrzli. Ako ove pahuljice na sitnozor (povekšavajuće steklo) preglednemo, opazili budemo, da su iz jako slabih i lahko rezttopljivih malih leđcov skupa sledjeni ili složeni.

I sneg ima svoju hasen, ar nam namoči senokoše i polja a setve stokrat od zmrzavice obrani. A kak je lepo gledati pokrajinu, šume, polja, sela i varše pokrite s belim kepenjkom snega!

Ako se izhlapljeni mehurčki u zraku već u kapljice skupa sgusnjeni smrzneju, onda postaneju iz njih ledene kuglice, koje na zemlju opadaju. Ove mi zovemo tuča. Čim tuča iz veće visine pada, s tim je debleša, ar po putu nabere na se hlape, koji se okolo nje poloviju i u hip spomrznu.

Tuča more nam neizmerne kvare napraviti u polju, goricah i u sadnjakih, a proti njoj se moremo obraniti samo jedino tak, da si tuči polvržene stvari osigurati damo. Još je jako škodljivi i mraz, koje nastane po mrljih jutrih iz one megle, koja se je na zemlju spustila.

S napomenutimi naravskimi pojavi stoji u vuzkom skopčaju postanek zviranjkov. Zemlja naša neizmerno vnožinu vode popije u se. Ova voda postaje s tranom od deždjov a stranom od rezraljenoga snega. Voda izcedja se u zemlju i tam dela si žebe kud god samo preticati more. Ako gde do takvoga mesta dojde, gde iz zemlje van bukne t. j. izvira, onda dela potoke i reke. Potoki i reke tečeju u nže strane zemlje, ter sačinjavaju mlake, bereke ili se pak u morje izlevaju. Morje, ta neizmerno velika stojeća voda zastra najglibše kraje zemeljske kruglje. Morje se opet podjedno izhlapljuje, iz kojih hlápov opet postaneju novi deždji snegi i tuče, koje na zemlju opadati moraju. Ovak to biva neprestano i niti jedna kapljica vode na ovoj zemlji izginuti nemore.

Pesme odricanja.

Prevodil: A. Pataki.

(Dalje)

Što je život? Tajna velka,
Tajna blaženstvo je ova:
Jer svi ljudi ovu tajnu
Čuvaju u svojem srcu!
Pak ako je ipak malo
Sretnih ljudi na tom svetu:
Uzrok tomu je jedino,
Da nju traže vani u svetu.

V srcu vam je ova tajna,
Kad kada i reci ima,
A človečja tad je duša
Jedna jedna opomena!
Ova tajna reč je žitka,
I talizman drag blaženstva,
Koj veli, da potrpjenje
Žitka toga je veselje!

Pitate me zašto plačem,
Ako zresna blaženi sem,
Bol navešća suza svaka,
Ka mi v oko podrhtava?
Pitate me, jer nezname,
Svaka suza, koja kapne,
Da na svodu žarne zore
Je blažena kaplja rose!

Pitate me zašto plačem,
Ako zresna blaženi sem,
Zašto tužne i žalostne,
I tak boine me su pesme?
I ptičica kada peva
Plače, jer je tad blažena,
Oveteke mali je blaženi,
Kada rosne kaplje suzi!

(Drugiput dalje)

Popevka.

Jelen pase po zelenoj travi
Po šumici kud zviranjek plavi;
Kroz noć pase kroz dan žalosti se,
Kad v šumici samoga vidi se.
O jelene milo šumsko zvere,
Gde je tvoje jučernje veselje?

Poslal sam si košutu na vodu,
Koja drugač brza je na hodu.

Ali danas dugo nedohadja,
Akoprem sunce za goru zahadja.

Ak' je draga za goricu zašla,
Daj o Bože, da bi puta našla,

Ak' ju lovec s hitrom je zarazil,
Da se fantim dobro budem pazil.

Komaj jelen tužno tak zoihava,
Već košuta iz gore dohadja.

Jeden drugom vesel nasprot ide,
Raduju se, da se opet vide.

Kaj je novoga?

— Prosimo naše poštuwane čitatelje, naj budu i na dalje prijatelji naših novini! Prosimo predplate ponoviti i one čitatelje, koji su još dužni za predplatu, naj budu tak dobri, pak naj je doneseju ili pošleju u izdateljstvo, ar stampanje i razpošilanje novinah vno go koštaju. One poš. predplatnike, koji novine nećeju zadržati, prosimo, naj na pošti na novine napišeju: „vissza“ (nazad); pošta bude nam novine zabadava nazad poslala i budemo znali, koji si nećeju novine zadržati.

— Vlovlili su u Zürichu sedem Poljakov, koji su ruske banjke delali. Svajcarskomu policaju je na znanje došlo, da u Svajcarskom vno go zločestih banjkah ima i počeli su po celim orsagu fabrikante ovih banjkah iskat, ali ni su je mogli najti. Ne zdavnja policaj je pismo dobil iz Londona, da su ne zdavnja odonud četiri Poljake pustili iz rešta, koji su zbog delanja banjkah 18 let bili zaprti, i ovi su se u Zürichu naselili. Zandari su pazili na te Poljake i vlovili su celu bandu: četiri, koji su banjke delali, a tri, koji su banjke med ljudstvo rezuesli. Banjke su bile lepo napravljene i tuliko pa p i r a h su imeli, da bi mogli više milijonov banjkah napraviti.

— Iz Jolšve pišeju stedeće. 27-ga juniuša su se 8-9 let stara deca u blizu ležečem selu, Gačalku soldate igrali. Jeden dečak, koj je bitku zgubil, je gemeren postal i rekel je: Čekajte samo, bude vam taki šal! I vzel si je iz žepa šibice, pak je jednu kozlicu slamu vužgal. Kozlica je hitro počela goreti i pokedob su ljudi na Jolšvi ablegata postavljali, nega bilo, gdo bi ognja gasil, zato se je ogenj hitro rezširil i za malo vreme je 24 hiž u plamnu stalo. Dečak, koj je vužgal, je u šumu odbežal i nemreju ga najti.

— Ognji. Poleg Szegedina, u Mihálytelku je 27-ga pr. meseca veliki ogenj bil. Zgorelo je hiž. — U Batyk občini je 15-ga juniuša 17 hiž zgorelo. U Karako zvanom mestu 19 ga pr. m. je 12 hiž zgorelo. — U Gelše zvanom selu pak je 19-ga pr. m. 9 hiž zgorelo. — U Bečehelyju je 27-ga pr. m. više kak 30 hiž zgorelo.

— Stari ljudi. V Kismelnicanu je jeden poljodelavec u prošlom mesecu izpunil 106-to leto i tak je još močen, da je pri zbiranju ablegatah votuma svojega dal. Najmlajši sin mu je 18 letah star. — U Barču pak živi jeden 123 letah stari človek. Ov staren nigdar nije bil oženjen.

— Nesreća. Vtopil se je Német István zvani 26 let stari težak 25-ga pr. meseca u Muru pri kottoribskom i dobavskom hataru ležečimi melini. Siromak se je kupati hotel i u svojoj vručini naglo vu vodu skočil, pak ga je vu vodi šlag vudril. Mrtvo telo su vu D.-Dubravi 26-ga janiuša zakopali.

— U Priloku su se 23 i 24 ga pr. meseca obdržali školski izpiti. Kak nam pišeju, vno go bili nazočni i svi zadovoljni. G. školski inspektor iz Egerszega je takaj tam bil i s lepim govorom je zahvalil navučiteljem on trud, s kojim su dostigli lepi napredek, kojega su deca na izpitu pokazali. A prem lepi je bil napredek vu govorenju magjarskoga jezika. Ako bi vu svakoj medjimurskoj školi tak se trsili magjarskoga jezika vučiti, kak vu Priloku, onda bi za nekoliko letah vu Medjimurju ves mladež

govoril orsački jezik bez toga, da bi moral svojeg materinskog jezika pozabiti.

— U Kottoribi 30 ga juniuša ob pol jedni vuri odvečer Kovács Jožefova hiža, škedenj, štala i vu njoj jedno tele, nadalje Horvát Valent v škedenj i štala su zgoreli. Sreća, da nije veter puhaj, drugač bi lahko cela vulica zgorela. Pita pisec ovih redov: gde je zostalo kottoribsko ognjogasno društvo? Ili morti još nije utemeljeno i gda bude sastavljeno ognjogasno društvo?

— Priposlano je „Izvestje“ preločke m. kr. orsačke pučke škole od 1886 87. školskoga leta. Hodilo je vu te škole 585 dečak, navučiteljov bilo je 9, med njimi 3 navučiteljice. Visoki ministerium je 208 vučenikom odpustil skolarinu. S knjigami bilo je 98 vučenikov daruvano. Siromašku decu opravljajuće društvo je 47 dečakom i 52 devojkam oprave darovalo. Dojdjuće školsko leto, kada se već i VI. razredi odpreju, bude se 3-ga sept. započelo. Priločke škole imaju i cepiljaka s 4550 komadov drevi.

— Vumrla je 18 ga pr. meseca Csury Ilona navučiteljica pri svojoj materi vu D. Kraljevci. Naj počiva u miru!

— Priposlano je „Izvestje“ čakovečke varaške pučke škole, od prešlog školskog leta. Navučiteljov bilo je 11, med njimi 2 navučiteljice. Hodilo je vu školu 456 dečak, i to 220 dečakah i 236 devojkah, na veru gledeć: 356 rim. kath, 94 izr. i 6 evang. Vu nedeljnu školu hodilo je 102 inušov. Siromaškam decam su vno go dobročinitelji oprave darovali. Novo školsko leto bude se 1-ga sept. započelo.

Nesreća na morju. Iz Brüssela javiju, da se je „Sudan“ zvana velika morská ladja potunula. Vno go putnikov je poginulo, javi telegraf.

— Glasoviti testament. Jeden, ne zdavnja pokopani budimpeštinski vračitelj, Dr. Goldberger Adolf je vu svojem testamentu dvestojezer forintov ostavil na dobrotvorne cilje. Nego to si je zavezal, da je summu samo onda slobodno hasnovati, kada bude 22-put tuliko brojila, kak ve. A tomu je treba 70 letah tojest, ako budu ostavljeni 200 jezer forinti 70. let na interese van dani, onda budu sve skup blizo 4 i pol milijonov frti brojili.

— Nagla smrt. 30-ga pr. meseca se je vu Podturnu 7 let star školski dečak s drobnicami čeršnjami zagutil, kad je iz škole van išel. Žalost zavdaje ljubezno dete svojem starešem i školskim mladežom.

— Nadjeni penezi. Na čakovečkom sejmu (30-ga pr. meseca) je jeden poljodelavec iz Sv. Leonarda (Štajerska) molitvenu knjigu i vu njoj 200 frtov penez zgubil. Knjigu s penezi je Dervarits Jožefa, čakovečkog rukotvo ca p. šteta žena našla, koja je nadjene peneze k varmegjinskomu sudcu odnesla, gde je 10 procentov (20 frtov) dobila iz nadjenih penez, kak to zakoni odredjuju. Koj je zgubil peneze, je tretji den došel iskat i primisliti je moči, kak je bil vesel, kada su mu peneze nazad dali.

— Novi babilonski turen. Kak smo vre jedenput pisali, vu Parizu se jeden visoki turen zidje, koj je ne samo zato spodoben k babilonskomu turnu, ar je jako visoki, nego i zato, ar su se ljudi pri zidanju toga turna pomešali, tojest posvadili. Naime: pol drugi milion frankov su već potrošili, a vezda duge moraju delati, ako zidanje turna dokončati hoćaju. Dva ministri, pak mnogo ljudi se vu francuzkih novinah svadjuju zbog turna. —

CENA ŽITKA.

Pšenica 8.50 8-70 — Hrk 6. 6.60 —
Jačmen 5. — 6.50 — Zob 6. — —
Kuruza 6. — 6.05

LOTTERIJA.

Grac 26. juniuša 1887.

07. 72. 7. 77. 52.

Idegenek Csáktornyan.

(Junius 23-ától Julius 2-ig.)

„BATTYU” szállodában.

Lengyel József lakerek. Marczali. — Mörts Sándor Bécs. — Fander Károly Grács. — Budapesti Markus Bpest. — Schwarz Antal Bécs. — Findler J. Bécs. — Kornfein J. Obervarh. — Rosenberger B. St.-Gróth. — Wertheimer Tódor Bpest — Leder J. Bécs. — Mayer A. Zagrab. — From János j'zagkorm. Bpest. — Grab Herman Bécs. — Grab Mór Prága. — Bakó Gyula F.-Rajk. — Paranyay Ödön Pácsa. — Nikolajevits György Bécs. — Gadó Mátyás plébános Légrad.

„SZÉPVEST” szállodában

Dr. Uhlich Ferdinánd Marburg. — Krausz Mór Budapest. Steiner Ferdinand N.-Kaniza. — Spitzer Rosalia Vukovár. — Ritzyffy Eleonora Vukovár.

Wittinger Ferencz Mainz. — Lorebauer Alajos Mainz. — Hangel József Wilden. — Rani György Wolfberg. — Neufeld Adolf Domboru. — Bauer Zsigmond Budapest.

Szerkesztői üzenetek.

Nedelicz G. Köszönöm a figyelmet, de itthon kell maradnom. Igéretét köszönöm. Ha felkeres, akkor a kérdéses közleményeket átadom. A nép számára küldött elbeszélése jó. — Podturen. K. Köszönöm a gyors tudósítást! A küldött közlemény némi javítással beválik. — A. Domboru. R. A szíves tudósítást csak szombaton kapván meg, a jövő számra maradt. Köszönet. — Z.-Egerszeg Sz. A hivatalos hirdmény a jövő szám hírei között lesz.

Vasúti menetrend Csáktornyan.

Indul.

Brüggerhof felé.		Pécsi felé.
Reggel	6 óra 28 perczkor postav.	
Délután	4 " 13 " "	
Éjjel	12 " 09 " gyorsv.	
Éjjel	1 " 45 " vegyesv.	
Kanizsa felé.		Pécsi felé.
Reggel	5 óra 16 perczkor gyorsv.	
Délben	11 " 55 " postav.	
Éjjel	10 " 21 " "	
Kazarsd felé.		Pécsi felé.
Reggel	7 óra -- perczkor vegyesv.	
Este	10 " 27 " "	

Erkezik.

Brüggerhof felé.

Reggel	4 óra 53 perczkor gyorsv.
Délben	11 " 27 " postav.
Éjjel	9 " 53 " "
Kanizsa felé.	
Reggel	6 óra 37 perczkor postav.
Délután	4 " 17 " "
Éjjel	12 " 21 " gyorsv.
Kazarsd felé.	
Reggel	4 óra 50 perczkor vegyesv.
Este	9 " 13 " "

Szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF
Urednik.

A LEGJOBB SZIVARKAPAPÍR A VALÓDI LE HOUBLON
francia gyártmány
Cawley és Henrytől Párisban.

Utánzósoktól óvatlik!

Esen papír Dr. J. J. Pohl, Dr. H. Ludwig és Dr. D. Lippman urak, mint a bécsi egyetem vegytan tanáraitól a legjobban ajánlatik és pedig: kitűnő minőség és tisztasága végett és minthogy abban semminemű, az egészségnél ártalmas anyag vegyítve nincsen.

500 RÉTEKES
17, rue Bivierge, a PARIS

ÉN, CSILLAG ANNA

1856m. hozsuzu óriási **Le-reley-hajjammal**, melyet az általam föltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a **hajjhullást**, elősegíti a **hajnövekedést** és erősíti a **hajbőrt**, uraknál elősegít egy teljes **erős szálkainövekedést**, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szálkának természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megőrzi a korai öszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 50 kr., 1 frt, 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előlege beklüldésé vagy postautánvétel mellett az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA.
Budapest.
Király-utca 26.
701 1-20

WEISS JÁNOS áruháza
BRÜNNBEN, Ferdinandgasse 7. szám.

Brünni nyári	Brünni iltónyszővetek	Valódi Hamburgi	Házivászon
Kamgarn szövetek gyönyörű mintákban, moshatók 60 cm. széles egy teljes férfiöltöny 7 méter 850 kr.	Kitűnő minőségben tiszta gyapju 135 cm. széles egy teljes férfiöltöny 7 méter 850 kr.	szövetek legjobb férfi fehérművelek. Egy drb. 30 rőfjótállás mellett széles 850 kr.	Valódi römerstadti, férfi- és gyermek fehérművelek igen alkalmas, 29 rőfjótállás mellett. Egy drb. 4 széles 4-50 kr. Egy d. 4, sz. 5 76
BBOCAT	BOSTON	Női ingek	Női ruha szövetek
Női ruháknak a legújabb és legdivatosabb tiszta gyapjuból, minden divatos színben 15 méter 5 frt 50 kr. Egy teljes ruhára	A legújabb női ruháknak minden divatos színben. Egy ruha 10 méter 3 forint.	Készen — vagy Chiffonból, teljes nagyságban. csipke betéttel 6 drb. 3 frt 75 kr.	Valódi francia szatint széles Bordürrel. A legújabb és legdivatosabb ez idényben. Egy ruha 10 meter — 4 frt.
NŐI KÖTÉNYEK	CHIFFON		
Chiffon-, Creton-, vászon és Oxfordból, körüskörül csipkével divatos munkákban 6 drb. 2 forint.	Kitűnő minőségű férfi-, női- és gyermek — fehérművelek igen alkalmas 90 cm széles 30 rőf Egy darab 5 forint 50 kr.		

Széküldés postautánvétel mellett. Minták és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Radeini savanyukut-gyógyfürdő
2 órányira Luttenbergtől.

A radeini víz és gyógyfürdő a legjobb gyógyhatással bír: **köszvény, epehólyag, vesebaj, gyomorhaj, mirigydagadatok és nőbántalmakra.**

A radeini savanyuvíz összehasonlítása más savanyuvizekkel:
Radeini 91-797. Petanczi 89-449. Giszhubli 43-793.

Egy fürdő 30 kr. Ételek és italok jó és olcsó áron. Szobák naponként 30, 40, 50 és 60 krért.

A radeini savanyuvíz friss töltésben kapható Csáktornyan Todor József-nél
Varazsdon: Moses M.-nél.

Radeinska kisela voda i kupelište,
2 vure daleko od Luttenberga.

Radeinska voda i kupelište ima najbolje lekovitu jakost proti: **ulozi (giht) skro-felom, zucnom betegu, bubreznnoj, zeludacnoj, — i zenskoj bolesti.**

Sravnjivanje radeinske vode s drugimi kiseli vodami:
Radeinska 91-797. Petanczka 89-449. Giszhublienska 43-793.

Jedno kupelište 30 kr. Piće i jelo je dobro i fal
Jedna soba na dan po 30, 40, 50 i 60 kr.

Nagy választék menyasszonyi ékszerekben

HERLINGER M.
Alapítva 1873. éhen.

óras és ékszerész Csáktornyan.

Van szerencsém ezennel a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani az ujonnan berendezett és dusan felszerelt **ARANY, EZÜST és nagy chinai ezüst áruk raktáromat.**

(főter, az új takarékpénztári épületben) hol e szakmába vágó diszes mindennemű ajándékoknak igen alkalmas tárgyak a legjutányosabban beszerezhetők. — Bátorodom még a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani jól berendezett **optikai áru raktáromat**

CHINAI EZÜST ÁRUK

IGEN OLCÓ ÁRAKÉRT

Nagy választék születésnap ajándékokban.

A ki kétségben van a felett,

hogy a hírlapokban feldicsért gyógyszerek közül melyiket használja betegsége ellen, az írjon egy levelezőlapot Richter kiadó-intézetnek Lászlócsé s kérje a „Betegbarát” című röpiratot. E könyvecskében nemcsak a legjobbaknak bizonyult **házierek** vannak részletesen ismertetve, hanem **betegségekről szóló jelentések** is olvashatók. E jelentések mutatják, hogy igen sok esetben egy egyszerű házi szer is elegendő arra, hogy még a látszólag gyógyíthatatlan betegség is szerencsésen elhárítható. Ha a betegnek a megfelelő gyógyszer rendelkezésre áll, akkor még súlyos baj esetén is gyógyulás várható, s ez okból egyik betegnek sem kellene a „Betegbarát” megrendelését elmulasztani. E figyelemreméltó könyvecské segélyével sokkal könnyebben választhatja meg a szükséges gyógyszert. A röpirat megküldése a megrendelőnek költsége nem kerül.

(*Főraktár: **TÓBOK JÓZSEF** gyógy-szerésznél Budapesten

3. lóerejű **GÖZMOZGONYOK**
fa-, szén- és szalmatüzelésre
s legszilárdabb szerkezetű, könnyen szállítható s új szerkezetű **GÖZCSÉPLŐGÉPEK**
szeges dobbal, kettős tisztító művel, árpatoklyaszóvalélosztályozó hengerrel.

Ára 3150 frt és azon felül.
MUNKAKÉPESSEG
10 óra alatt 3000—6000 kéve JÓTÁLLÁS.

Az 1885-iki
BUDAPESTI ÁLTALÁNOS ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON nagy diszoklevél.

MAGYAR GÖZCSÉPLŐKÉSZLETEK
GROSSMANN és RAUSCHENBACH-tól
BUDAPESTEN.

Grossmann és Rauschenbach
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
külső váci ut 7. BUDAPEST külső váci ut 7.

4, 6, 8 lóerejű **GÖZCSÉPLŐKÉSZLETEK**
verőlécces dobbal és vaskerettel, legújabb, legszilárdabb szerkezet:

ÉKÉK, VETŐGÉPEK,
ROSTÁK, MALMOK, MORZSOLOK, SZECSKA- ÉS RÉPAVÁGÓK
és mindennemű más **MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK.**

Budapestre felránduló vevők kizárólag és egyenesen gyárunkba (5 percznyire az osztr. államvasutól)jönni kéretnek.